

Gea Norvegica Geopark

SELSKAPSAVTALE

for

Gea Norvegica Geopark IKS

Gjeldende fra 01.01.2020
Sist endret: 21.10.2019

§ 1 Selskapet

Gea Norvegica Geopark IKS (GNG-IKS) er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i Lov om interkommunale selskaper.

Selskapet har følgende deltakere:

- Vestfold og Telemark fylkeskommune
- Bamble kommune
- Kragerø kommune
- Larvik kommune
- Nome kommune
- Porsgrunn kommune
- Siljan kommune
- Skien kommune

§ 2 Rettslig status

GNG-IKS er et eget rettssubjekt, og styret har arbeidsgiveransvaret.

§ 3 Hovedkontor

GNG-IKS har sitt hovedkontor i Porsgrunn. Representantskapet vedtar lokalisering av hovedkontor for GNG-IKS.

§ 4 Formål og ansvarsområde

Selskapet har som formål, gjennom en felles organisasjon, å tilrettelegge og forestå en god og informativ presentasjon av områdets geologiske naturarv. Dette omfatter også å vise sammenhenger mellom geologisk mangfold og betydningen dette har for menneskene i dag, i fortid og i framtid (herunder biologisk mangfold, miljøforhold, samfunnsutvikling, kultur, jordbruk, utnyttelse av geologiske naturressurser m.m.). Gea Norvegica Geopark har følgende visjon og hovedmål:

Visjon:

Gea Norvegica Geopark skal spre kunnskap om vår geologiske naturarv og sammenhengene mellom geologiske prosesser og vår eksistens.

Mål:

Gea Norvegica Geopark skal være en UNESCO Global Geopark og skal:

- Formidle geologiens betydning for samfunnet.
- Arbeide for bærekraftig bruk av den geologiske naturarven.
- Tilrettelegge regionens geologiske attraksjoner
- Synliggjøre regionens geologiske, historiske, kulturelle og økologiske kvaliteter.
- Bruke natur- og kulturarven til å styrke identitet og stolthet.

Selskapet skal samarbeide med ulike aktører, som for eksempel fylkesmann, fylkeskommune, kommunene, næringsliv, interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner i ulike aktiviteter og ved forvaltning og drift av attraksjoner i geoparkområdet.

Geoparksamarbeidet forutsetter at en del praktiske oppgaver best løses av de enkelte eierne. Oppgavene og ansvarsforhold mellom de deltakende kommuner/ fylkeskommuner og geoparken reguleres i en egen avtale som vedtas av representantskapet.

Selskapet skal arbeide for å opprettholde status som en UNESCO Global Geopark og gjennom dette opprettholde medlemskap i Global Geoparks Network (GGN). Selskapet skal sørge for drift i henhold til det til enhver tid gjeldende regelverk for UNESCO Global Geoparks.

§ 5 Innskuddsplikt og eierandel

Deltagernes eierandel samsvarer med deltagernes innskuddsdel til selskapets driftsfond.

Eiernes prosentvise eierandel og årlige innbetaling for 2019 fordeler seg følgende:

Kommune	Innbetaling 2019	Prosentvis eierandel
Bamble kommune	119 616	2,75 %
Kragerø kommune	99 608	2,29 %
Larvik kommune	359 283	8,26 %
Nome kommune	60 025	1,38 %
Porsgrunn kommune	279 249	6,42 %
Siljan kommune	20 008	0,46 %
Skien kommune	418 874	9,63 %
Vestfold og Telemark FK ¹	2 992 576	68,81 %
Totale innbetalinger	4 349 238	100 %

De årlige innbetalinger vil bli regulert i henhold til årets deflator fra SSB.

Partenes aktive bidrag med hensyn til kompetanse og tjenester skal avtales nærmere og settes opp i en egen avtale. (se § 4).

Oppjustering av de årlige innbetalingene kan foreslås av representantskapet.

§ 6 Ansvarsfordeling

Ansvarsandelen i selskapet er sammenfallende med deltakernes eierandel.

De enkelte deltakerne hefter med hele sin formue for sin aktuelle andel av selskapets samlede forpliktelser, jfr. Lov om IKS § 5.

§7 Interkommunale organ

Organer til løsning av felles oppgaver innenfor selskapet har tre nivå:

- Representantskapet
- Styret
- Daglig leder

§ 8 Representantskapet

Representantskapet er øverste myndighet og består av 11 medlemmer med 22 personlige varamedlemmer.

Hver av de kommunale eierne møter med en representant, mens Vestfold og Telemark fylkeskommune har fire representanter.

Representantskapet velger en valgkomite blant medlemmene på sitt konstituerende møte. Funksjonstiden følger kommunevalgperioden. Valgkomiteens sammensetning skal være: To representanter fra fylkeskommunen og to representanter fra kommunene. Valgkomiteen legger fram forslag til kandidater til selskapets styre til ordinært representantskapsmøte 1. halvår.

¹ Eierandeler og innbetalinger for de to fylkeskommunene for 2019 er slått sammen i tabellen.

§ 9 Representantskapets møter

Ordinært representantskapsmøte skal holdes 1. halvår innen 1.mai og i 2. halvår innen 15.desember.

Ordinært representantskapsmøte 1. halvår skal behandle:

- Årsberetning og regnskap
- Valg til styret
- Overordnede mål og retningslinjer for driften
- Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Ordinært representantskapsmøte 2. halvår skal behandle:

- Årsbudsjett og økonomiplan (fire år)
- Eventuelle vedtak om likviditetslån for kommende budsjettår
- Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Representantskapets leder innkaller til representantskapsmøte. Innkalling til ordinært representantskapsmøte skal skje skriftlig og minst fire uker i forkant av møtet. Tilsvarende frist gjelder for varsling av deltakerne i selskapet. Innkallingen skal inneholde en sakliste.

Representantskapets leder skal sørge for at det føres referat fra møtene. Referatene skal undertegnes av leder og to av representantskapets medlemmer ved møtets avslutning.

Ekstraordinært representantskapsmøte til behandling av særskilt angitte spørsmål skal innkalles med to ukers varsel når to styremedlemmer eller ett/flere representantskapsmedlem(mer) ber om det eller om representantskapets leder finner behov for dette.

Daglig leder og styrets leder har møteplikt i representantskapet, og alle styremedlemmene og daglig leder har møte- og talerett.

Representantskapets møter skal som hovedregel være åpne.

§ 10 Budsjettbehandlingen

Representantskapet vedtar budsjettforutsetninger og budsjetttrammer for det påfølgende kalenderår.

§ 11 Styret

Styret velges av representantskapet. Styret i selskapet består av 5 medlemmer og to varamedlemmer (vara 1 og vara 2). Varamedlemmene har møte og talerett til styrets møter. Representantskapet velger styreleder og styrets nestleder.

En representant fra de ansatte har møte- og tale- og forslagsrett til styrets møter.

Funksjonstiden er to år.

§ 12 Styrets møter

Styremøtene ledes av styrets leder.

Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt.

Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert møtende varamedlemmer. Styrets leder sørger for at det blir ført referat fra styremøtene. Referatet godkjennes av styret på neste styremøte.

Styrets møter skal som hovedregel være åpne.

§ 13 Daglig leder

Daglig leder administrerer virksomheten og har ansvaret for at arbeidet utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av styret.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

§ 14 Organisering av tilsynsfunksjoner

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten og om økonomi og personalforhold. Vedkommende skal rapportere til styret på en slik måte og så ofte som situasjonen tilsier det og styret for øvrig måtte bestemme. Styret skal sørge for at representantskapet til enhver tid har nødvendig oversikt og i tide kan forberede nødvendige disposisjoner. Referat fra representantskapets møter skal fortløpende sendes til representantskapets medlemmer, til styrets medlemmer og til eiernes administrative hovedkontakter til GNG.

§ 15 Personvern og offentlighetsloven

Det interkommunale selskap skal følge slike rutiner og saksbehandlingsregler som er vanlige til ivaretagelse av personvernet til privatpersoner.

Det interkommunale selskapet skal følge offentlighetsloven.

§ 16 Økonomiforvaltning

Regnskap skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper og -forskrifter. Virksomheten skal følge et vedtatt økonomireglement.

§ 17 Låneopptak og garantistillelse

Selskapet kan ta opp driftslån til likviditetsformål med en samlet ramme på 1 million kroner ved vedtak av styret. Endring av denne rammen krever vedtak av deltakerne. Virksomheten kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser. Virksomheten kan ikke selv låne ut penger.

§ 18 Arbeidsgivertilknytning

Virksomheten skal være medlem av Kommunenes Sentralforbund.

§ 19 Arbeidsgiveransvar

Styret har det overordnede arbeidsgiveransvaret for de personer som til enhver tid er ansatt i virksomheten. Arbeidstakernes rettigheter etter arbeidsmiljøloven skal i sin helhet ivaretas av styret.

§ 20 Pensjonsordning

Ansatte skal meldes inn i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

§ 21 Personalreglement

Styret vedtar et eget personalreglement for virksomhetens ansatte.

§ 22 Lokale lønnsforhandlinger

Styrets leder eller daglig leder ivaretar selskapets interesser under lokale forhandlinger. Styret vedtar forhandlingsresultatet.

§ 23 Møtegodtgjørelse og honorar

Honorar, godtgjørelse for møter mv. til medlemmer av styret og representantskapet utbetales i henhold til de til enhver tid gjeldende satser og reglement for virksomheten som er vedtatt av representantskapet.

§ 24 Klage

Klage på forhold som gjelder ytelser eller tjenester som er utført av det interkommunale selskapet, skal rettes til selskapets styre. Finner en av eierne grunnlag for å forfølge saken, skal selskapet gis anledning til å avgi uttalelse og eventuelt rette det påklagede forhold.

Klage som gjelder vedtak i personalsak, behandles av representantskapet dersom vedtaket er fattet av styret, eller av styret om vedtaket er fattet av daglig leder.

§ 25 Regnskap og revisjon

Styret har plikt til å se etter at det føres lovmessige regnskap og at det foretas revisjon av selskapet.

Regnskap skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper, og fastsettes av representantskapet. Revisor velges også av representantskapet.

§ 26 Endring av selskapsavtalen

Selskapsavtalen kan endres ved at deltakerne gjør et likelydende vedtak om dette.

§ 27 Uttreden og oppløsning

Den enkelte deltaker kan fire år etter stiftelsen ensidig tre ut av selskapet. Slik uttreden skal være varslet ett år på forhånd, jfr. for øvrig lov om IKS § 30.

Forslag til oppløsning av samarbeidet må vedtas enstemmig av samtlige deltakere. Det enkelte kommunestyre eller fylkesting treffer selv vedtak i saken.

Oppløsning av selskapet må godkjennes av departementet.

Styret plikter å melde fra om avviklingen til Foretaksregisteret.

Dersom det blir etablert et landsdekkende eller regionalt selskap med samme formål, skal GNG-IKS oppløses og deltakerne delta som eiere i det nye og større selskapet.

§ 28 Voldgift

Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av fylkesmannen i det fylke hvor selskapet har sitt hovedkontor, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

§ 29 Ikrafttredelse

Denne selskapsavtalen trer i kraft fra dens vedtakstidspunkt.

§ 30 Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper

Telemark Fylkeskommune

Vestfold Fylkeskommune

Telemark Fylkeskommune

Vestfold Fylkeskommune

Bamble kommune

Kragerø kommune

Larvik kommune

Nome kommune

Porsgrunn kommune

Siljan kommune

Skien kommune

Gea Norvegica Geopark

Tønsberg 27. november 2008

Til: Geoparkens styre
Fra: Sven Dahlgren, daglig leder

AVTALE OM FORDELINGEN AV KONKRETE ARBEIDSOPPGAVER MELLOM EIERNE AV GEA NORVEGICA GEOPARK IKS.

Gea Norvegica Geopark IKS (GNG) ble opprettet ved vedtak i kommunestyre og fylkesting i eirekommunene /-fylkene i 2005. I paragraf 4 "Formål og ansvarsområde" heter det:

Partene forutsetter at en del praktiske oppgaver knyttet til driften av Gea Norvegica Geopark best vil kunne løses ved at dette blir ivaretatt av de enkelte eierne. Dette gjelder bl.a. rydding, vedlikehold, skilting og kontakt med grunneiere. Fordelingen av de konkrete oppgaver mellom de deltagende kommuner og fylkeskommuner vil bli regulert nærmere i en egen avtale mellom disse.

En mer detaljert avtale enn det som står i paragraf 4 teksten ovenfor har ikke foreligget skriftlig, men ble tidlig det vi kan kalle en sedvane. Vi har allerede ved opprettelsen funnet hvilke tjeneseter de ulike eierne best har forutsetninger for å bidra med. Denne avtalen har bakgrunn i slik vi har organisert direkte tjenester siden 2004 (d.v.s. fra før selskapet var formelt godkjent).

Felles oppgaver:

- Enhver av eierkommunene / -fylkene skal ha en hovedkontaktperson som er bindeledet mellom geoparken og respektive kommune / fylke.
- Eierne skal sørge for å promotere geoparken gjennom sine nettsteder.
- Eierne stiller til disposisjon møtelokaler for styre, representantskap og geoparkens administrasjon / komiteer så langt det er mulig.
- Eierne betaler reisegodtgjørelse eventuelle møtegodtgjørelser for kommunenes representanter til representantskap, komiteer etc.

Kommunenes oppgaver:

Enhver kommune må ha en aktiv geoparkgruppe som ledes av vedkommende kommunes hovedkontaktperson. Det er disse geoparkgruppene som har ansvaret for å drive fram geoparkarbeidet i respektive kommune. Viktige oppgaver er:

- Samordning av kommunenes interne geoparkaktiviteter.
- Sørge for at ulike geoparksaker kommer til politisk behandling.
- Sørge for god kommunikasjon mellom kommunens administrasjon og politisk ledelse, spesielt viktig i forhold til kommunens representant til representantskapet, ordførere, varaordførere og diverse utvalgsledere.
- Være representert og aktivt delta i geoparkens komiteer. Komiteene blir ledet av representanter fra kommunene og skal være en ressurs for geoparken.

Det er kommunene som har ansvaret for ethvert punkt eller areal tilrettelagt i geoparksammenheng. Dette omfatter:

- Grunneierkontakt og avtaler.
- Kontakt med andre myndigheter (Direktoratet for Naturforvaltning, Riksantikvar, Fylkesmannen, kulturminnevernmyndigheter etc) vedrørende konkrete tilretteleggingstiltak i verneområder.
- Eventuell utarbeidelse av reguleringsplaner og andre plandokumenter for tilrettelegging av geoparkattraksjoner.
- Vedlikehold av tilretteleggingselementer i geoparkattraksjoner (for eksempel p-plasser, stier, doer, gjerder, trapper, rydding av kratt, slå grass eller liknende).
- Faste tilretteleggingselementer (skiltstativ, skiltplater, rekkverk, krakker, trapper, plattformer etc) er å betrakte som kommunenes eiendom og vedlikeholdsansvar.

Fylkeskommunenes oppgaver:

Hovedkontaktpersonen har som ansvar å:

- Samordne fylkets interne geoparkaktiviteter.
- Sørge for at ulike geoparksaker kommer til politisk behandling.
- Sørge for god kommunikasjon mellom fylkets administrasjon og politisk ledelse, spesielt viktig i forhold til fylkets representanter til representantskapet, ordførere, varaordførere og diverse utvalgsledere.
- Være representert og aktivt delta i geoparkens komiteer (eventuelt delegert)

Videre fylkeskommunale oppgaver:

- Formell føring av geoparkens regnskap
- Utbetaling av lønn til geoparkansatte
- Juridisk bistand fra fylkesadvokat
- Geofaglig bistand fra regiongeologen
- IKT-tjenester ihht til samarbeidsavtale mellom fylkeskommunene.
- Innkjøpsavtaler ihht til samarbeidsavtale mellom Buskerud Telemark og Vestfold fylkeskommuner.
- Sørge for leieforhold ved fylkeshuset i Telemark så lenge geoparkkontoret har et midlertidig tilhold her. Dette omfatter også telefon, resepsjon, post, IKT og kantinetjenester.

Geoparkens oppgaver

Geoparkens ”konkrete arbeidsoppgaver” i forhold til kommuner og fylkeskommuner er:

- Organisering av informasjon til og kontakt med hovedkontakter og komiteer.
- Være representert og aktivt delta i geoparkens komiteer.
- Geofaglige og andre innspill til tilrettelegging av attraksjoner (for eksempel faglig argumentasjon og befaringsbidrag i forhold som berører saker som behandles av Direktoratet for Naturforvaltning, Riksantikvar, Fylkesmannen, kulturminnevernmyndigheter etc).
- Produksjon av skiltplater. Ansvaret for faglig innhold, design og trykk. I det øyeblikk skiltplatene overleveres kommunene er de kommunenes eiendom.

Gea Norvegica Geopark

Larvik 12.02.2018

Til Representantskapet for Gea Norvegica Geopark IKS
Fra Styret i Gea Norvegica Geopark IKS

ÅRSBERETNING FOR 2017 – GEA NORVEGICA GEOPARK IKS

For Gea Norvegica UNESCO Global Geopark er tilknytningen til det internasjonale nettverket svært viktig og her har vi en sterk og synlig posisjon, både gjennom ulike roller og ved alltid å delta på forventet måte i nettverket og opprettholde forpliktelser. Geoparken jobber aktivt med kunnskapsformidling innen skole og høyere utdanning. Skolene innenfor geoparkens område kan få gratis bistand til geologiformidling, både ute på lokaliteter og til forberedelser i klasserommet og vi prøver å imøtekomme ønsker fra skolene selv. For det generelle publikum har vi hatt mange åpne turer, der formidling om natur og kultur er i sentrum. Det er stadig økende interesse for våre åpne turer. Alle geoparkens lokaliteter er tilgjengelige til enhver tid og mange er i godt besøkte områder.

To viktige hendelser har krevd ressurser og investeringer i 2017; vår tredje revalidering og åpningen av våre lokaler og nye utstilling i Porsgrunn.

Hvert 4. år kontrolleres geoparken av UNESCO (revalidering) og vi er svært stolte over at vi nok en gang ble tilkjent det beste resultatet: nye fire år som UNESCO Global Geopark. Den store deltakelsen fra våre eiere under besøket ble spesielt trukket fram i rapporten fra kontrollørene, styret og administrasjonen takker til alle dere som stilte opp!

Kontorlokalene i Porsgrunn er ominnredet til å inkludere et lite lærings- og besøksenter. Digitale utstillinger sammen med gjenstander å ta på og undersøke, er blitt en lett tilgjengelig kunnskapsbank til bruk for skoleklasser og andre besøkende.

Organisering

Gea Norvegica Geopark IKS ble opprettet som et partnerskap mellom kommunene Bamble, Kragerø, Lardal, Larvik, Nome, Porsgrunn, Siljan og Skien, samt Telemark og Vestfold fylkeskommuner i 2004. Fra 1.1.2018 er Larvik og Lardal slått sammen til en kommune.

Selskapet ble registrert i Brønnøysund-registeret i februar 2005.

Representantskapet består av 12 medlemmer med 24 varamedlemmer

Styret har siden juni 2007 bestått av fem representanter med to faste varamedlemmer.

Styrets sammensetning i 2017:

Leder: Sigvald Oppebøen Hansen

Nestleder: Tove Lisbeth Vasvik

Styremedlem: Trond Kaasa

Styremedlem: Laila Lerum

Styremedlem: Erling Kvadsheim

Varamedlem: Signy Gjærum

Varamedlem: Svein Eggen

Geoparkens administrasjon er to geologer (daglig leder inkludert), en økonomi-/administrasjonsmedarbeider samt en designer i 40 % stilling.

Geoparkens regnskap føres av regnskapsavdelingen, Vestfold Fylkeskommune.

UNESCO GLOBAL GEOPARK SIDEN NOVEMBER 2015

Gea Norvegica Geopark IKS (heretter Geoparken) har siden 2006 vært medlem av Global Geoparks Network (GGN). Alle medlemmer i GGN er fra 2015 del av nyopprettede UNESCO Global Geoparks. Vi er dermed blitt del av en eksklusiv «familie», bestående av Man and Biosphere Reserves (1971), World Heritage Sites (1972) og UNESCO Global Geoparks.

Kriterier for å være en global geopark, samt kontrollordningen med fireårig evaluering av framdrift og status (revalidering), gjelder som tidligere. Geoparken har dermed i 2017 vært gjennom sin tredje runde med revalidering av UNESCO. Arbeidet med å planlegge og gjennomføre revalideringen er krevende, og er styrende for mye av årets aktiviteter, noe som går fram av årsrapporten. Resultatet av revalideringen inkluderer alltid noen anbefalinger til videre utvikling, noe som vil påvirke strategi og planer for de neste års drift.

Geoparkens planer og ambisjoner er for øvrig nedfelt i selskapsavtalen og i strategien, og det er alltid utviklingspotensial i et dynamisk system som en global geopark er.

Til grunn for alle aktiviteter i Geoparken ligger visjonen:

Gea Norvegica Geopark IKS skal

- formidle geologiske prosessers betydning for samfunnet.
- være et kompetansesenter for bærekraftig bruk av den geologiske naturarven
- tilrettelegge regionens geologiske attraksjoner
- synliggjøre regionens geologiske, historiske, kulturelle og økologiske kvaliteter
- bruke natur- og kulturarven til å styrke identitet og stolthet

Det går også fram av selskapsavtalen at Geoparken skal være en (UNESCO) Global Geopark.

Styret sier seg fornøyd med administrasjonens arbeid, med utviklingen av kontorlokalene i Porsgrunn og med den generelle utviklingen. Styret vil særlig peke på den store innsatsen som ble nedlagt i prosessen rundt revalideringen, som ledet fram til beste resultat – nyfireårig status som UNESCO Global Geopark (grønt kort). Påpeke eiernes innsats

Gjennom ulike roller i det internasjonale nettverket har Geoparken oppnådd stor synlighet og respekt. Gjennom året har det vært mange aktiviteter, både i geoparkens regi og i samarbeid med andre. Det forsøkes nye turer; nye samarbeidsarenaer og arbeid med digitale verktøy som applikasjoner, nettsider og sosiale media er et kontinuerlig arbeid. Skilt revideres og produseres og det er mye undervisning og nettverksarbeid.

Styrket finansiering er en forutsetning for å opprettholde og øke aktivitetsnivået, samt på sikt styrke administrasjon med nødvendig kompetanse. For å nå målene i strategiplanen er forutsigbar og robust økonomi en sentral faktor og styre og administrasjon jobber sammen for å styrke finansieringen.

1. Aktiviteter

Geoparken skal spre kunnskap om vår geologiske naturarv og sammenhengene mellom geologiske prosesser og vår eksistens. Alle aktiviteter som skjer gjennom geoparkens årshjul henger sammen med dette uttrykket for visjonen, det være seg turer, foredrag, undervisning, utvikling av geoparklokaliteter eller utarbeiding av trykksaker eller annet materiell.

2017 har vært FNs år for bærekraftig turisme for lokal utvikling (IYST). Geoparknettverket har vært partner med UN World Tourism Organisation (WTO) i dette arbeidet og har hatt ekstra fokus på dette tema. Geoparken har jobbet spesielt med turisme dette året, og samarbeider godt med alle de lokale visit-selskapene. Vi meldte oss inn i nystartede Visit Vestfold i 2017 og vi har deltatt i seminarer om bærekraftig reiseliv.

Bærekraft har også blitt en svært viktig del av geoparkenes strategi og satsninger dette året, i sammenheng med FNs bærekraftsmål og Agenda 2030. Vi har gått gjennom bærekraftsmålene og sett på områder der vi som geopark kan spille en rolle – det er mange av målene der geoparkene kan bidra til god utvikling.

1.1 Utdanning og kunnskapsformidling

Geoparken jobber med mange skoler, men det er også svært mange skoler i geoparken, på kommunalt og fylkeskommunalt nivå. Det vi har erfart, er at flere skoler går igjen, noe som er hyggelig for oss. Men for å sikre at alle har kunnskap om hva geoparken kan tilby, har alle skoleeierne fått informasjon om hva vi kan tilby. Etter at vi har sendt ut denne informasjonen, har flere skoler kontaktet oss og undervisning og andre opplegg er avtalt for 2018.

Geoparken tilbyr faste opplegg som lærere kan bruke på egenhånd, disse er i hovedsak knyttet til enkeltlokaliteter, men det utarbeides også læringsopplegg tilpasset kompetansemål som kan brukes uavhengig av lokalitet. Grunnskolene i Geoparkens kommuner og videregående skoler i Geoparkens fylker får bistand fra oss gratis. De fleste skolene har en lokalitet i sykkelavstand, og et mål er å bistå de skolene som ønsker det med å finne mulige hjemlige lokaliteter. Det vil også bety å hjelpe til med å omforme det digitale læringsopplegget til «selvgående» opplegg for den enkelte skole.

Turer for høgskoler og universitet, samt skoler utenom geoparkens kommuner og fylkeskommuner, er fortsatt priset for å dekke våre faktiske kostnader. Vi har bl.a. hatt årlig opplegg for Høyskolen i Sør-Øst Norge og får også besøk fra videregående i nabofylkene.

I geoparkens lokaler i Porsgrunn har vi åpnet en ny utstilling, egentlig et mini-læringscenter. Ideen er at besøkende og skoleklasser på en enkel måte lære mer geovitenskap: om bergarter, mineraler, prosesser, fossiler, geologiske prosesser, mineralinnhold i hverdagsprodukter og egentlig alt som kan innbefattes i fagområdet. I utstillingen brukes RFID-teknologi (radiofrekvens-identifikasjon) som gjør at brukeren kan kombinere en gjenstand og informasjon om gjenstanden på en skjerm. Det er også tatt i bruk skjermer med ulike kart og video, mikroskoper, montert tidslinje, for aktiv læring.

1.2 Skilting

Skilting av nye lokaliteter medfører kostnader for den aktuelle kommunen (jfr. Tilleggsavtale til Selskapsavtalen). Vi begynner å gå tomme for skiltstavene, spesielt de store. Stavene er dyre å produsere og dyre å montere. Ett av årets planlagte skiltprosjekter; skilting i forbindelse med sti i Gruveåsen (Nome), videreføres i 2018 og i forbindelse med skiltingen her, er det planlagt en utredning av mulig ny skiltdesign (stavene), som kan få ned kostnadene.

Fornyng av skiltplater på eksisterende lokaliteter gjøres fortløpende, mange skiltplater ble byttet ut i forbindelse med innføringen av UNESCO Global Geopark logoen og revalideringen sommeren 2017.

Store vegprosjekter er i gang gjennom geoparken, og skilting til geoparkens lokaliteter langs ny E18 gjennom Larvik er blitt meget bra.

1.3 Publikasjoner

Det er utviklet ulike brosjyrer om lokaliteter i Geoparken. Alle brosjyre er tilgjengelig på geoparkens nettside, geoparken.no. På grunn av stor etterspørsel etter trykte brosjyrer har vi trykket en del 4-siders lokalitetsbrosjyrer. Brosjyrer er tilgjengelig ute på lokaliteter eller hos partnere i området. Vi ser at disse er veldig populære, og det må «fylles» opp med brosjyrer de ulike steder i løpet av sesongen.

Det er ferdigstilt reklamefilmer og undervisningsfilmer, mer om disse under punkt 1.6.

1.4 Publikumsturer

Hver sesong tilbys gratis guidede turer i geoparken for lokalbefolkning og turister. Et eget program for perioden april til september med guidede turer ble trykket og delt ut til alle kommunenes servicesentre, turistaktører og partnere. Turene blir i tillegg lagt ut på kommunenes og fylkeskommunenes hjemmesider og promotert på egne nettsider og på Facebook. I tillegg har det vært bestilte turer og deltagelse på andre arrangementer. Også i år var det stor oppslutning om de guidede turene og mange deltagere. For første gang måtte vi imidlertid avlyse en tur; på grunn av snøvær og kuling i mai måtte fuglesang-turen utgå!

Sommerturer i juli på Jomfruland trakk også i år mange deltagere. De fleste var camping, hytte- og båtgjester. Dette er en interessant målgruppe. Vi har også hatt godt besøkte turer i juli i Larvik, svært viktig for å nå ut til den store gruppen med camping-, hytte- og båtturister.

I år ble det utviklet et nytt turkonsept i samarbeid med eksterne aktører; «Kittelsen og moreneøya» er en vandring i Th. Kittelsens fotspor på Jomfruland, i samarbeid med «Kultur – kameratene». Det ble to neste fulltegnede turer. Turene varte i tre timer og kostet kr. 150 pr. person.

Også i år ble det arrangert guidet båttur i samarbeid med Klokkerholmen leirskole i Porsgrunn. Turen kostet kr. 150 pr person, inntektene går til å dekke kostnader for båt. Visit Grenland hadde ansvaret for påmelding. Årets tur var fullbooket og med venteliste, så for neste år er det allerede planlagt to turer.

Geoparken er blitt innholdspartner på Den norske turistforenings tur-app, UT.no. Her kan vi legge inn geologisk og landskapsmessig informasjon på eksisterende turer eller legge inn nye turbeskrivelser. Geoparkens logo blir synlig i appen, som allerede er brukt av mange.

1.5 Andre arrangementer

«EGN week» arrangeres i alle EGN geoparkene årlig i løpet av to uker i mai/juni. Vi legger vanligvis flere av våre turer i løpet av denne «uken», men i år ble det et begrenset antall arrangementer, på grunn av revalideringen, som kom midt i planleggingen av dette store og viktige arrangementet.

I desember åpnet vi offisielt geoparkens lokaler. Selv om det er en stund siden vi flyttet til Porselensfabrikken, valgte vi å invitere til åpent hus i anledning av at vår nye utstilling skulle

åpne. På relativt begrenset plass har vi laget et mini-læringscenter i lokalene. Her kan vi ta imot skoleklasser og alle andre besøkende.

Geoparken samarbeider med Porselensmuseet i ulike sammenhenger. Vi har begynt med felles foredrag og vi startet med et samarbeid med Porselensmuseet og Kunsthall Grenland i september. Foredraget om geologiske råstoffer, for porselen og annet vi forbrukere trenger, ble meget godt mottatt.

Revalideringen har vært et svært viktig arrangement i 2017. Hvert 4. år blir vi vurdert på nytt av UNESCO og denne gangen var den første som UNESCO Global Geopark. Vi ønsker alltid og gjør det vi kan for å oppnå «grønt kort», som betyr nytt fireårig medlemskap. Vi hadde besøk av Jane Fullerton fra Canada og Tran Tan Van fra Vietnam fra 29. juni til 3. juli, og det var lagt opp til et intensivt program med visitt i alle kommunene. Noe av det viktigste vi fikk vist fram under revalideringen, var synlighet, samarbeid og støtte i hver enkelt kommune, det at politikere og andre samspillere møter opp, snakker med våre «kontrollører», byr på lokalmat og lokalkunnskap, et helt vesentlig for det beste resultatet.

Resultatet ble da også det beste, i februar 2018 mottok vi brev fra UNESCO om at vi er godkjent for fire nye år – det såkalt «grønne kortet».

1.6 Prosjekter

Pastiche Film (tidligere Vepz) har filmet på flere lokaliteter i Telemark i forbindelse med et prosjekt støttet av Telemark Fylkeskommune. Tema for filmene er geoparkeformidling – natur og kultur på de enkelte stedene. Etter som filmene blir ferdige legges de ut på geoparkens YouTubekanal. Film om Steinvika ligger ute, sammen med tre reklamefilmer, produsert for geoparken av Avia film. Filmene av Pastiche Film er beregnet i opplæring og passer godt til undervisning.

Geoparken har vært representert i referansegruppe for Jomfruland nasjonalparkprosjekt, daglig leder deltok på den offisielle åpningen av nasjonalparken i august. Vi har også sagt oss villige til å delta i Rådgivende utvalg i nasjonalparken.

Geoparken er representert både i referansegruppe og prosjektgruppe for utredning av kystkultursenteret Horisont i Langesund. Prosjektet er forlenget og skal behandles av Bambles politikere sen vinter 2018.

Museet på Eidsborg (Tokke) er i gang med et prosjekt i forbindelse med brynesteinen. Siden transport av, handel med og tilvirking av brynesteinen fra Eidsborg har hatt stor betydning for flere av geoparkens kommuner, har vi sagt ja til å være med i en forhåndsstudie. Prosjektet er støttet av Telemark fylkeskommune.

2. EGN / GGN og Internasjonalt og nasjonalt nettverkssamarbeid

Etter etableringen av UNESCO Global Geoparks skal alle henvendelser vedrørende nye søknader og revalidering går gjennom formelle nasjonale kanaler. Globale geoparker sorteres under Nærings- og fiskeridepartementet og ansvaret for geoparker er delegert til Norges geologiske undersøkelse. Norsk komite for geoparken og geoarv, ledet av NGU, utøver kontakten mellom UNESCO og de norske geoparkene. Daglig leder sitter i komiteen, som møtes to ganger i året og har løpende kontakt om aktuelle saker.

Norske parker er en paraplyorganisasjon for ulike parker (nasjonal-, regional- og andre parkinitiativer). Selv om geoparkene ikke formelt er medlemmer, deltar vi i ulike sammenhenger, som på konferanser og seminarer. Dette er en viktig nasjonal nettverksarena. Daglig leder deltok på konferanse på Helgeland og på seminar i Hyllestad (Ytre Sogn) og holdt foredrag ved begge anledninger.

European Geoparks Network (EGN) har to årlige møter med obligatorisk deltagelse. Geoparkens administrasjon har deltatt på begge møter. Kristin Rangnes og Ingeborg Klepp er faste delegater til EGN. Vårens møte var i Irland og høstens var på Asorene. Samtidig med høstmøtet ble European Geoparks Network Conference avholdt, inkludert en reiselivsmesse. Mette Lilleberg fra Visit Grenland var med og bisto på messen og deltok på konferansen. Geoparken holdt to foredrag på konferansen.

Daglig leder i Geoparken er vice coordinator (nestleder) i EGN og med i den rådgivende komiteen for EGN, Advisory Committee.

For GGN avholdes generalforsamling annet hvert år og foreningen ledes av et Executive Board mellom generalforsamlingene. Daglig leder i Geoparken er valgt kasserer i GGN. Møtene i GGN Executive Board (ExB) foregår enten som Skypemøter eller i forbindelse med andre internasjonale møter/kurs/seminarer.

I UNESCO-programmet for geoparker behandles saker som nye søknader og revalideringer av UNESCO Global Geoparks Council. Daglig leder i Geoparken er medlem i dette rådet (funksjonstid: 2016-2019).

Geoparkens administrasjon har deltatt på fire «geopark missions», i forbindelse med nye geoparkøkere eller revalideringer (Slovakia/Østerrike, Italia, Kina og Spania).

Daglig leder deltok på GGN ExB-møte og workshop (foredragsholder) i Kina, GGN ExB-møte og kurs (foredragsholder) i Hellas. I forbindelse med FNs internasjonale år for bærekraftig turisme deltok Kristin også som invitert foredragsholder på internasjonale konferanser i Portugal og Spania.

Kapasitetsbygging er en viktig del av avtalen mellom UNESCO og GGN og forplikter GGN til å bidra med foredragsholdere og veiledere i ulike sammenhenger. Bidrag til denne forpliktelsen oppfyller vår geopark gjennom nevnte deltagelse.

3. Representantskap og styre

Geoparkens representantskap har avholdt to ordinære møter i 2017. Geoparkens styre har avholdt fem møter i 2017.

Styret følger opp administrasjonens arbeid og geoparkens aktiviteter i henhold til strategien.

Arbeidet rundt styrket finansiering står sentralt og styret har tatt initiativ til samarbeid med de andre norske UNESCO Globale geoparker rundt felles strategi for nasjonale finansieringskilder.

4. Geoparkens økonomi

Regnskapsresultatet viser et overskudd på kr. 507.644, i forhold til budsjettet.

Driftsutgiftene i 2017 var på kr. 4 092 747, mot vedtatt budsjett på kr. 4 535 000 (inkludert bruk av inntil kr. 386 000 av disposisjonsfond).

Styrer foreslår at overskuddet for 2017, kr 507.644, tilføres disposisjonsfondet.

Det positive resultatet skyldes hovedsakelig en forlengelse av studiepermisjon i administrasjonen.

Geoparken har et årlig tilskudd fra eierne. I geoparkens første driftsår ble det avsatt midler i et disposisjonsfond. Dette fondet har tidvis vært brukt til økt aktivitet i geoparken. Det forutsettes at disposisjonsfondet i fremtiden skal anvendes til økt aktivitet og utvikling av geoparken, noe som vil redusere verdiene i fondet.

5. Arbeidsmiljø, ytre miljø og likestilling

I administrasjonen er det tre kvinner og to menn. I styret er det i 2017 slik kjønnsfordeling: tre menn og to kvinner, vara er en mann og en kvinne

Arbeidsmiljøet er godt og det er svært lavt sykefravær.

Selskapets aktiviteter forurensrer ikke det ytre miljø, og det er fokus på bærekraft, både i hvordan egne aktiviteter utøves og i hvordan vi skal forvalte vår naturarv.

6. Utsiktene

Geoparkens hovedutfordring er en styrket, forutsigbar finansiering, som vil gi økt handlingsrom og aktivitet. I samarbeid med de andre norske UNESCO Globale geoparkene vil det søkes statlig tilleggsfinansiering. Det er et mål for styret at administrasjonen styrkes med minst en stilling.

Det er for tiden store prosesser som foregår i Norges kommuner og fylker, med sammenslåinger på kommune- og fylkesnivå. Fra 2018 er Lardal og Larvik en kommune, og Vestfold og Telemark er i prosessen mot sammenslåtte fylker fra 2020. Geoparken må sørge for å opprettholde synlighet og attraktivitet hos alle eierne i denne prosessen.

FNs bærekraftsmål og Agenda 2030 har vært trukket fram i svært mange sammenhenger i 2017. Som del av UNESCO har geoparknettverket jobbet med vår rolle, ansvar og muligheter innenfor mål og bidrag til måloppnåelse. Dette vil også være del av Geoparkens strategi og aktivitet framover.

I 2017 er det innledet samarbeid med turoperatør i England, som ønsker å arrangere turer i vårt område, innenfor segmentet natur- kultur- og geofaginteresserte turister. Det er også innledet et samarbeid med turoperatør som er spesialisert for leirskoleopplegg for kinesiske barn og ungdommer. Vi ser fram til å utvikle disse kontaktene videre og har tro på at slike kontakter kan bli årvisse og interessante for lokalt næringsliv.

Geoparken ønsker å styrke egen synlighet og øke kunnskapen om hva geoparker generelt er, noe som krever fortsatt høyt aktivitetsnivå og samarbeid på svært mange fronter, lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Videre arbeid med DNTs app vil bli et viktig verktøy for synlighet i kommunene med turområder med mange eksisterende turstier. Tilleggsinformasjon til eksisterende turer i en app som allerede mange bruker, må være ren vinn-vinn!

Vi vil også hele tiden jobbe med målet om å beholde «grønt kort» i det globale nettverket. Geoparken skal sørge for å imøtekomme de anbefalingene som framkommer i revalideringsbrev fra UNESCO for å nå dette.

ÅRSBERETNING 2017 FOR GEA NORVEGICA GEOPARK IKS

Kristin Rangnes
Daglig leder
Gea Norvegica Geopark IKS

Larvik 12.02.2018

Styret anbefaler årsberetningen godkjent.

For
Gea Norvegica Geopark IKS' styre:

Sigvald O. Hansen
Styreleder

Tove L. Vasvik
Nestleder

Erling Kvadsheim
Styremedlem

Trond Kaasa
Styremedlem

Laila Lerum
Styremedlem

Gea Norvegica Geopark

Til Representantskapet for Gea Norvegica Geopark IKS
Fra Styret i Gea Norvegica Geopark IKS

ÅRSBERETNING FOR 2018 – GEA NORVEGICA GEOPARK IKS

SAMMENDRAG: Gea Norvegica UNESCO Global Geopark har en sterk og synlig posisjon lokalt, nasjonalt og i det internasjonale nettverket av geoparker, både gjennom ulike roller og ved alltid å delta og bidra på forventet måte i nærmiljø og i ulike nettverk.

Geoparken skal spre kunnskap om vår geologiske naturarv og om hvordan denne henger sammen med vår egen historie. Kunnskapsformidling innen skole og høyere utdanning, men også rettet mot de som bor i og besøker området vårt, er en viktig del av det vi gjør for å nå målsettingene våre. Det er veldig inspirerende og moro at antallet skoler som bruker oss og ikke minst hvor mange som er med på våre turer og arrangementer, øker år for år. 2018 har vært nok et rekordår!

Skolene innenfor geoparkens område får gratis bistand til geologiformidling, både ute på lokaliteter og til forberedelser i klasserommet. Vi jobber tett med lærerne for å imøtekomme ønsker fra skolene selv.

Prosjektmidler fra Miljødirektoratet har gjort at vi har hatt fokus på marin forsøpling, forbruk og resirkulering, noe vi håper vi kan fortsette å ha som del av vår tematiske formidling. Med over 500 motiverte elever som har ryddet i Telemark og Vestfold har dette vært en super og utadrettet virksomhet!

De mange åpne turene våre, der formidling rundt natur og kultur er i sentrum, trekker stadig flere folk. Det mest hyggelige er de positive tilbakemeldingene vi får. Gode eksempler er båtturer med ventelister for å bli med og over 100 deltagere på tur i larvikittbruddet. Siden de fleste av geoparkens lokaliteter er tilgjengelige til enhver tid og ligger i godt besøkte områder, er det mange som benytter seg av det geoparken tilrettelegger.

Tilbudet i geoparkens lokaler i Porsgrunn utvikles stadig. Den digitale utstillinger er blitt en lett tilgjengelig kunnskapsbank til bruk for skoleklasser og andre besøkende. Målet er at det stadig skal være noe nytt å oppleve og lære om på besøk hos oss.

Organisering

Gea Norvegica Geopark IKS er opprettet som et partnerskap mellom kommunene Bamble, Kragerø, Larvik, Nome, Porsgrunn, Siljan og Skien (før sammenslåing også Lardal), samt Telemark og Vestfold fylkeskommuner.

Selskapet ble registrert i Brønnøysund-registeret i februar 2005.

Representantskapet består av 11 medlemmer med 22 varamedlemmer (endret i 2018 etter sammenslåing av Larvik og Lardal kommuner)

Styret har siden juni 2007 bestått av fem representanter med to faste varamedlemmer.

Styrets sammensetning i 2018

Leder: Sigvald Oppebøen Hansen

Nestleder: Tove Lisbeth Vasvik

Styremedlem: Trond Kaasa

Styremedlem: Laila Lerum

Styremedlem: Erling Kvadsheim

Varamedlem: Signy Gjærum

Varamedlem: Kari-Lise Rørvik

Geoparkens administrasjon er to geologer (daglig leder inkludert), en økonomi-/administrasjonsmedarbeider samt en designer i 40 % stilling.

Geoparkens regnskap føres av regnskapsavdelingen, Vestfold Fylkeskommune.

UNESCO GLOBAL GEOPARK SIDEN NOVEMBER 2015

Gea Norvegica Geopark IKS (heretter Geoparken) har siden 2006 vært medlem av Global Geoparks Network (GGN). Alle medlemmer i GGN er fra 2015 del av nyopprettede UNESCO Global Geoparks. Vi er dermed blitt del av en eksklusiv «familie», bestående av Man and Biosphere Reserves (1971), World Heritage Sites (1972) og UNESCO Global Geoparks.

Kriteriene for å være en global geopark, samt kontrollordningen med fireårig evaluering av framdrift og status (revalidering), gjelder som tidligere. Geoparken har dermed i 2017 vært gjennom sin tredje runde med revalidering av UNESCO. Arbeidet med å planlegge og gjennomføre revalideringen er krevende, og er styrende for mye av årets aktiviteter, noe som går fram av årsrapporten. Resultatet av revalideringen inkluderer alltid noen anbefalinger til videre utvikling, noe som vil påvirke strategi og planer for de neste års drift.

Geoparkens planer og ambisjoner følger av selskapsavtalen og i strategien. En global geopark er ikke et vernet område, men ivaretar sin geologiske naturarv og bruker denne til aktiviteter i et levende samfunn.

Til grunn for alle aktiviteter i Geoparken ligger visjonen:

Gea Norvegica Geopark IKS skal

- formidle geologiske prosessers betydning for samfunnet.
- være et kompetansesenter for bærekraftig bruk av den geologiske naturarven
- tilrettelegge regionens geologiske attraksjoner
- synliggjøre regionens geologiske, historiske, kulturelle og økologiske kvaliteter
- bruke natur- og kulturarven til å styrke identitet og stolthet

Det går også fram av selskapsavtalen at Geoparken skal være en (UNESCO) Global Geopark.

Styret sier seg fornøyd med administrasjonens arbeid og med den generelle utviklingen. Styret sier seg svært fornøyd med aktivitetsnivået, både når det gjelder informasjonsarbeidet og de godt besøkte guidede turene og når det gjelder undervisning. Prosjektmidler fra Miljødirektoratet (Marin forsøpling) er et godt eksempel på hvordan geoparken kombinere læring og samfunnsnytte.

Gjennom aktiv deltagelse i det internasjonale og gjennomdaglig leders ulike roller i dette nettverket har Geoparken oppnådd stor synlighet og respekt. Geoparkens årshjul består av mange ulike aktiviteter, både i egen regi og i samarbeid med andre.

Arbeidet med å styrke finansiering er viktig for målet om å opprettholde og øke aktivitetsnivået, samt på sikt styrke administrasjon med nødvendig kompetanse. Også det internasjonale nettverket har krav til deltagelse og til lokal kompetanse. Målene i strategiplanen er styrende for geoparkens aktiviteter og for å nå målene må økonomien være forutsigbar og robust. Styret og administrasjonen har hatt trykk på å styrke økonomien dette arbeidsåret, gjennom forhandlinger mot fast post på statsbudsjettet.

1. Aktiviteter

Geoparken skal spre kunnskap om vår geologiske naturarv og sammenhengene mellom geologiske prosesser og vår eksistens. Alle aktiviteter som skjer gjennom geoparkens årshjul henger sammen med dette uttrykket for visjonen, det være seg turer, foredrag, undervisning, utvikling av geoparklokaliteter eller utarbeiding av trykksaker eller annet materiell.

Å medvirke til utviklingen av et bærekraftig reiseliv er en av geoparkens kjerneoppgaver. Det samarbeides med Visit –selskapene i området, og geoparken sitter i Rådgivende utvalg i Jomfruland Nasjonalpark. Et bærekraftig reiseliv inkluderer gode vertskap, kommunikasjon, formidling og kunnskap. Dette inngår i sentrale deler av geoparkens aktiviteter gjennom året.

1.1 Utdanning og kunnskapsformidling

Geoparken jobber aktivt med kunnskapsformidling til et bredt spekter med konsumenter. Vi driver formidling i alt vi gjør, men arbeidet mot geoparkens skoler har alltid vært sentralt for vårt formidlingsoppdrag, og dette arbeidet er videreført i 2018.

Våre undervisningsopplegg i felt er hyppig brukt av geoparkens skoler, og flere av dem tar kontakt med oss år etter år. Nye er også kommet til, etter å ha fått anbefaling fra andre, fått informasjon direkte fra oss eller på eget initiativ. Undervisningsopplegget vårt er veletablert og fungerer godt. Samtidig har vi i 2018 tatt i bruk nye arenaer for interaksjon med skoleungdom. Eksempler på dette er samarbeidene med vitensenteret og porselensmuseet, som gir mulighet for læring med og om geoparken, både i og utenfor skolehverdagen. I forbindelse med utstillinger på Vitensenteret hadde vi ansvar for undervisning i tilknytning til utstillingen om jordskjelv.

Skolebesøk med klasseromsundervisning er også en viktig del av vårt arbeid. I 2018 har geoparken vært på tur med eller undervist ulike klasser fra mer enn 12 skoler på kommunalt og fylkeskommunalt nivå. Når det kommer til feltundervisning på lokalitetene er konsentrasjonen av disse størst på forsommeren, og i typisk sykkelavstand til den skolen som er med oss på tur.

Undervisning for institusjoner for høyere utdanning er priset for å dekke våre faktiske kostnader. I 2018 har vi hatt tre dager i felt med Universitetet i Sør-Øst Norge (USN), der tre geologer guider ca. 100 studenter. Vi har også vært ute med studenter fra Universitetet i Oslo (UiO). Geoparkens kompetanse kombinert med våre lokaliteter er ideelt for en praktisk tilnærming til geologi på universitetsnivå. Dette gjør at utdanningsinstitusjonene tar kontakt med oss år etter år, og et godt eksempel på dette er USN som vi har drevet feltundervisning med siden vi 2008.

Gjennom prosjektet «marin forsøpling», et prosjekt for forebygging og rydding av menneskeskapt forsøpling i skjærgården, har geoparken vært ute med over 500 skoleelever som har ryddet strender og kyst for søppel, kombinert med mini-ekskursjoner og avstikkere i form av praktisk undervisning underveis. Prosjektet har vært en suksess, både målt i mengden søppel som er blitt fjernet fra naturen og læringsutbyttet for elevene. Deres engasjement er også stort. Prosjektet videreføres i 2019.

1.2 Skilting

Sti inn i Gruveåsen (Nome) med skilt rundt Bolla gruver utvikles sammen med Nome kommune. Arbeidet er noe forsinket på grunn av eksterne forhold, men geoparken jobber parallelt med planene her med å finne ny produsent av skiltstativer. Vi har fortsatt noen stativer igjen etter produksjonen i geoparkens tidligste år, men vi trenger en ny produsent og ser på mulighetene for en noe enklere design. For terreng som ved Gruveåsen kan helt stedstilpasset design være aktuelt.

I samarbeid med «Høyt og lavt» i Kjærra (Larvik) planlegges utvikling av en natursti i området. Samordnet skilting er også tema for en arbeidsgruppe vi er del av, for området rundt og i Kjærra Fossepark.

1.3 Publikasjoner

Alle brosjyrer er tilgjengelig på geoparkens nettside, geoparken.no. Flere av brosjyrene er oversatt til tysk dette året, siden vi ser at mange besøkende er tysktalende og siden vi deltok på den store reiselivsmessen ITB i Berlin. Konseptet med 4-siders lokalitets- og temabrosjyrer videreutvikles jevnlig, disse er enkle å skrive ut fra nettsiden og relativt rimelige å trykke. Nytt turprogram ble også laget og lageret blir alltid tømt når tursesongen er i gang. Vi fyller fortsatt opp brosjyrer hos partnere og på ulike steder i løpet av sesongen.

1.4 Publikumsturer

Hver sesong tilbys guidede turer i geoparken for lokalbefolkning og besøkende. Turprogram for perioden april til september ble trykket og delt ut til alle kommunenes servicesentre, turistaktører og partnere. Turene blir i tillegg lagt ut på kommunenes og fylkeskommunenes hjemmesider og promotert på egne nettsider og på Facebook. I tillegg har det vært bestilte turer og deltagelse på andre arrangementer. Vi har rapportert om økning i deltagelse på turene hvert år, det kan vi også rapportere om for 2018. Noen av turene er blitt så populære og med så mange deltagere at vi har hatt bruk for flere guider. På årets siste tur i Larvikittbruddet i Tvedalen kom det over 100 deltagere og da var det fint å ha med to geologer og geoparkguide Reidar Løvås som nå er pensjonist, men som har jobbet i bruddet siden han var ungdom.

Også båtturene med «Dikken» er meget populære, med ventelister for å få plass.

Det nye konseptet fra 2017, «Kittelsen og moreneøya», ble også i år gjennomført, med to turer. Turene arrangeres i regi av «Kultur – kameratene» og også i samarbeid med Jomfrulandsguiden/DNT.

På flere av turene er det stor spenn i alder på deltagerne. Vi får gode tilbakemeldinger på at vi klarer å favne om både barn og voksne på vår formidling på turene, noe som er veldig viktige og hyggelige meldinger å få. Det er noen turer som er mer populære for barnefamilier enn andre, og når vi er klar over at det er interesserte familier vurderer vi om det skal være med en ekstra guide.

1.5 Andre arrangementer

«EGN week» arrangeres i alle EGN (European Geoparks Network) geoparkene årlig i løpet av to uker i mai/juni. Vi legger flere av våre turer eller andre arrangementer i løpet av denne «uken». Det blir også fokusert ekstra på geoparknettverket i denne perioden.

Geoparkens utstilling videreutvikles hele tiden. Den digitale/gjenstandsbaserte utstillingen har vist seg å være så fleksibel som vi planla. Da Porselensmuseet hadde påskeutstillingen «1001 egg» laget vi utstillingen «Oviraptor og andre eggtyver». Her var fokuset dinosaurer og overgangen til fuglene, og siden dinosaurerne kom før fuglene i utviklingshistorien og de beviselig la egg, vet alle paleontologer svaret på om det var høna eller egget som kom først!

Samarbeid er et viktig ord i geoparksammenheng og i år har vi også hatt et vellykket samarbeid med vitensenteret i Porsgrunn, «Du verden». I forbindelse med FN's Disaster Risk Reduction Day og premieren på den norske filmen «Skjelvet» laget vi en utstilling om jordskjelv på vitensenteret. En av geoparkens geologer holdt også et foredrag («O-fag på Folque» i Skien) for fullsatt lokale om samme tema.

Andre viktige, godt besøkte foredrag/arrangement der vi har bidratt og som ikke er del av det ordinære turprogrammet:

- Invitert til å holde hovedinnlegg på Nordisk geologisk vintermøte i København
- Fyrets dag (Langesund/Langøya) samt foredrag på Halen Gård i Kystkulturuka
- Innlegg på Eidsfoss/mineralmessen om larvikitten, med Vestfoldmuseene
- Foredrag for Hydropensjonister, Porsgrunn
- Workshop (flere) om økologisk grønnsaksdyrking i Vestfold (Norges miljø- og biovitenskapelige Universitet)
- Hatt stand på flere arrangementer for ungdom/studenter i Porsgrunn
- Invitert til å holde foredrag i Athen om geoparker og nettverket

1.6 Prosjekter

Det jobbes fortsatt med ferdigstilling av flere geoparkfilmer med Pastiche Film.

Geoparken sitter i Rådgivende utvalg i Jomfruland nasjonalpark og her er det også igangsatt et arbeid rundt skilting og felles kommunikasjon.

Det har vært noe aktivitet rundt kystkultursenteret Horisont i Bamble, her vil det bli endelig politiske behandling tidlig 2019.

Forhåndsstudien om Eidsborgs brynestein har resultert i en søknad om midler til et forprosjekt. Målet med prosjektet er å styrke formidlingen rundt produksjon, bruk, transport og salg av den historiske brynesteinen. Prosjektet er et samarbeid mellom Museet på Eidsborg, Vest-Telemark museum, Telemarkskanalen regionalpark og geoparken.

Geoparken søkte og fikk midler fra Miljødirektoratet fra prosjektet «Marin forsøpling». Dette er hos oss utformet som et skoleprosjekt og vi har vært ute og ryddet langs kyststien i Larvik, på Jomfruland i to runder og på Stavernsøya. Deltagende skoler har vært Thor Heyerdahl VGS, Lunde 10-årige skole og Brunla Ungdomsskole. Vi har vært ute og ryddet med rundt 350 elever og har midler til rydding også tidlig vår 2019.

Rett før jul fikk vi på plass vår egen Geoparksjokolade, laget ved Saga chokoladefabrikk i Skien. Sjokoladen, som leveres i to designvarianter (en fra hvert av fylkene) skal være å bli kjøpt fra flere utsalgssteder og er del både av kunnskapsspredning og markedsføring.

I samarbeid med geoparkpartner Auen Urtegård i Siljan har vi utviklet en egen partnerlogo, til bruk på ulike produkter. Dette ser vi fram til å videreutvikle i 2019.

2. EGN / GGN og Internasjonalt og nasjonalt nettverkssamarbeid

Norske UNESCO Globale geoparker sorterer under Nærings- og fiskeridepartementet og ansvaret for geoparker er delegert til Norges geologiske undersøkelse. Norsk komitee for geoparken og geoarv, ledet av NGU, utøver kontakten mellom UNESCO og de norske geoparkene. Daglig leder sitter i komiteen, som møtes to ganger i året og har løpende kontakt om aktuelle saker. Komiteen har opprettet «Norske geoparker» som blant annet skal fungere som et springbrett for nye søkere til UNESCO Global Geoparks. Den første nasjonale geoparken, Sunnhordland Geopark, ble innlemmet i 2018. Daglig leder i GNG var på befarings- og evalueringstur til Sunnhordland i forkant av vedtaket.

Norske parker er en paraplyorganisasjon for ulike parker (nasjonal-, regional- og andre parkinitiativer). Selv om geoparkene ikke formelt er medlemmer, deltar vi i ulike sammenhenger, som på konferanser og seminarer. Dette er en viktig nasjonal nettverksarena. Det er årlig kontakt mellom geoparkene og Norske Parker,

European Geoparks Network (EGN) har to årlige møter med obligatorisk deltagelse. Geoparkens administrasjon har deltatt på begge møter. Kristin Rangnes og Ingeborg Klepp er faste delegater til EGN. Vårens møte var i Østerrike/Slovenia og høstens var i forbindelse med den internasjonale konferansen for UNESCO Globale Geoparker i Adamello Brenta, Italia. Geoparken holdt to foredrag på denne konferansen.

Daglig leder i Geoparken ble valgt til koordinator i EGN på vårens møte og er leder av den rådgivende komiteen for EGN, Advisory Committee.

Under konferansen i Italia ble det avholdt ordinær generalforsamling for GGN. Som kasserer i GGN og medlem av GGN Executive Board, la daglig leder fram regnskap og budsjetter for generalforsamlingen. De månedlige møtene i GGN Executive Board foregår enten som Skypemøter eller i forbindelse med andre internasjonale møter/kurs/seminarer.

I UNESCO-programmet for geoparker behandles saker som nye søknader og revalideringer av UNESCO Global Geoparks Council. Daglig leder i Geoparken er medlem i dette rådet (funksjonstid: 2016-2019). Møtene er årlige og avholdes i forbindelse med de årlige geoparkkonferansene.

Geoparkens administrasjon har deltatt på fire «geopark missions», i forbindelse med nye geopark søkere eller revalideringer (Kina, Kazakhstan og Storbritannia). Daglig leder har også besøkt et aspirerende område i Finland, som rådgiver i forkant av eventuell UNESCO søknad.

Daglig leder deltok på pressekonferanse på Europas største reiselivsmesser, ITB i Berlin. Geoparken deltok også på selve messen på stand sammen med andre globale geoparker. For å markedsføre området vårt deltok også Mette Lilleberg fra Visit Telemark på messen.

Daglig leder deltok på GGN ExB-møte og kurs (foredragsholder) i Hellas.

Kapasitetsbygging er en viktig del av avtalen mellom UNESCO og GGN og forplikter GGN til å bidra med foredragsholdere og veiledere i ulike sammenhenger. Bidrag til denne forpliktelsen oppfyller vår geopark gjennom nevnte deltagelser.

3. Representantskap og styre

Geoparkens representantskap har avholdt to ordinære møter i 2018. En viktig sak for representantskapet har vært å få på plass en revidert selskapsavtale, etter realisert sammenslåing mellom Larvik og Lardal kommuner.

Geoparkens styre har avholdt fem møter i 2018. I sammenheng med et av styremøtene inviterte styret og administrasjonen representanter fra Magma UNESCO Globale geopark og Trollfjell UNESCO Global Geopark- aspirant til et seminar der tema var basisfinansiering fra sentrale kilder. Argumentasjonen for slik finansiering er i hovedsak krav som stilles for å bli, og forbli, en UNESCO Global Geopark og målet et en fast post på Statsbudsjettet.

Arbeidet mot en forutsigbar basisfinansiering for de norske UNESCO-geoparkene, har hatt fokus gjennom 2018. Det har vært møter med Nærings- og fiskeridepartementet og med Stortingets næringskomite og spesifisert søknad om støtte ble sendt departementet. Nærings- og fiskeridepartementet avsto vår søknad, da departementet ikke hadde midler til nye områder på sitt budsjett.

I Stortinget fikk vi delvis gehør for vår søknad, da et stort mindretall var enig i at det var et behov for en mere forutsigbar basisfinansiering for å opprettholde UNESCO-status. Et flertall på Stortinget viste imidlertid til sin budsjettavtale der de økte budsjettet til Klima- og miljødepartementet med 5 millioner kroner for å styrke nasjonal koordinering og fellestiltak for Norske Parker (i hovedsak norske regionalparker). Dette vedtaket vil ikke hjelpe de norske geoparkene, slik at styret fortsatt vil ha fokus på dette.

Styret følger for øvrig opp administrasjonens arbeid og geoparkens aktiviteter i henhold til strategien.

4. Geoparkens økonomi

Regnskapsresultatet viser et overskudd på kr. 195 616 i forhold til budsjettet.

Driftsutgiftene i 2018 var på kr. 5 042 409, mens det vedtatte budsjettet var på kr. 4 935 000

Inntektene ble høyere enn budsjettert på grunn av prosjektmidler (300 000 fra Miljødirektoratet Marin forsøpling) og inntekter fra guidetjenester. Gjennomføringen av prosjektet er samtidig årsaken til de økte utgiftene, men totalt ga dette altså et overskudd.

Styrer foreslår at overskuddet for 2018, kr 195 616, tilføres disposisjonsfondet¹.

Det positive resultatet skyldes stort fokus på kostandskontroll. Som det går fram av årsberetningen ble også noen prosjekter for eksempel tilknyttet skilting (eksempelvis prosjektet i Gruveåsen) utsatt til 2019.

5. Arbeidsmiljø, ytre miljø og likestilling

I administrasjonen er det tre kvinner og to menn. I styret er det i 2017 slik kjønnsfordeling: tre menn og to kvinner, vara er to kvinner.

Arbeidsmiljøet er godt og det er svært lavt sykefravær.

Selskapets aktiviteter forurensar ikke det ytre miljø, og det er fokus på bærekraft, både i hvordan egne aktiviteter utøves og i hvordan vi skal forvalte vår naturarv.

1) Geoparken har et årlig tilskudd fra eierne. I geoparkens første driftsår ble det avsatt midler i et disposisjonsfond. Dette fondet har tidvis vært brukt til økt aktivitet i geoparken. Det forutsettes at disposisjonsfondet i fremtiden skal anvendes til økt aktivitet og utvikling av geoparken, noe som vil redusere verdiene i fondet.

6. Utsiktene

Forutsigbar finansiering, spesielt i forhold til kravene som stilles til en UNESCO Global Geopark, er fortsatt en viktig utfordring for oss. Vi ønsker å styrke administrasjonen med minst en stilling, samt å få dekket utgifter i forbindelse med forpliktelser som følger av det internasjonale medlemskapet. Disse midlene søkes dekket over Statsbudsjettet.

I prosessen rundt sammenslåingen av Vestfold og Telemark må Geoparken sørge for å opprettholde synlighet og attraktivitet hos alle eierne og følge opp ideer og ikke minst sørge for at de formelle endringene reflekteres i selskapsavtale og regelverk.

FNs bærekraftsmål og Agenda 2030 er blitt enda mer sentrale gjennom 2018 og nevnes nå i svært mange sammenhenger. Som del av UNESCO har geoparknettverket jobbet med vår rolle, ansvar og muligheter innenfor mål og bidrag til måloppnåelse. Dette vil også være en sentral del av Geoparkens strategi og aktivitet framover.

I april 2019 skal vi være vertskap for 40 gjester via en britisk turoperatør. Det blir viktig at vi leverer et godt produkt, slik at dette kan gjentas senere. Vi har som mål at det skal komme flere slike grupper til vår geopark. En av våre beste måter å drive markedsføring på, er gjennom fornøyde besøkende og spredning av et godt rykte.

Geoparken søker alltid å styrke egen synlighet og øke kunnskapen om hva geoparker generelt er, noe som krever fortsatt høyt aktivitetsnivå og samarbeid på svært mange fronter, lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Vi vil også hele tiden jobbe med målet om å beholde «grønt kort» i det globale nettverket. Geoparken skal sørge for å imøtekomme de anbefalingene som framkommer i revalideringsbrev fra UNESCO for å nå dette.

ÅRSBERETNING 2018 FOR GEA NORVEGICA GEOPARK IKS

Kristin Rangnes
Daglig leder
Gea Norvegica Geopark IKS

Porsgrunn 19.02.2019

Styret anbefaler årsberetningen godkjent.

For
Gea Norvegica Geopark IKS' styre:

Sigvald O. Hansen
Styreleder

Erling Kvadshein
Styremedlem

Laila Lerum
Styremedlem

Trond Kaasa
Styremedlem

Signy Gjærum
Varamedlem

Gea Norvegica Geopark

Til :Representantskapet for Gea Norvegica Geopark

IKS: Fra Styret i Gea Norvegica Geopark IKS

ÅRSBERETNING FOR 2019 – GEA NORVEGICA GEOPARK IKS

Geoparken hovedaktivitet er kunnskapsformidling innen skole og høyere utdanning, men like viktig er kunnskapsspredning mot besøkende og lokalbefolkningen generelt. Skolene innenfor geoparkens område får formidling om den lokale naturhistorien gratis, både ute på lokaliteter og til forberedelser i klasserommet.

Nye prosjektmidler fra Miljødirektoratet har gjort at vi har fortsatt vårt fokus på marin forsøpling, forbruk og resirkulering innenfor skole.

For det generelle publikum/besøkende har vi hatt mange åpne turer, der formidling om natur og kultur er i sentrum. Både tematisk og geografisk lager vi nye turer og vi får svært gode tilbakemeldinger på arrangementene fra stadig flere deltagere.

Kontorlokalene i Porsgrunn, der vi har laget et lite lærings- og besøkscenter, er under stadig utvikling. Digitale utstillinger, tidslinjer og kart sammen med gjenstander å ta på og undersøke, er blitt en lett tilgjengelig kunnskapsbank til bruk for skoleklasser og andre besøkende. Vi varierer også temaer vi fokuserer på i utstillingene, gjerne inspirert at det som skjer rundt oss. Målet er at det stadig skal være noe nytt å oppleve og lære om på besøk hos oss.

Samarbeid er et viktig begrep for oss, vi har flere samarbeidsprosjekter med eierne, både initiert av geoparken og av eierne selv.

Gea Norvegica UNESCO Global Geopark har en solid posisjon i det internasjonale nettverket av geoparker, både gjennom ansvarsfulle verv, opprettholdelse av forpliktelser og ved alltid å delta og bidra på forventet måte i nettverket.

Organisering

Gea Norvegica Geopark IKS er opprettet som et partnerskap mellom kommunene Bamble, Kragerø, Larvik, Nome, Porsgrunn, Siljan og Skien, samt Telemark og Vestfold fylkeskommuner. Fra 2020 endres strukturen noe, når de to fylkene blir til ett. Ny selskapsavtale som reflekterer dette er vedtatt av alle eierne og gjelder fra 1. Januar 2020.

Selskapet ble registrert i Brønnøysund-registeret i februar 2005.

Representantskapet består av 11 medlemmer med 22 varamedlemmer.

Styret har siden juni 2007 bestått av fem representanter med to faste varamedlemmer.

Styrets sammensetning etter valg i april 2019:

Leder: Sigvald Oppebøen Hansen

Nestleder: Tove Lisbeth Vasvik

Styremedlem: Trond Kaasa

Styremedlem: Kari-Lise Rørvik

Styremedlem: Erling Kvadsheim

Varamedlem: Signy Gjærum

Varamedlem: Jan Tanggaard

Geoparkens administrasjon består av daglig leder/geolog, en geolog med ansvar for undervisning, en økonomi-/administrasjonsmedarbeider samt en designer i 40 % stilling. En ekstra geolog har jobbet i et midlertidig engasjement.

Geoparkens regnskap føres av regnskapsavdelingen, Vestfold Fylkeskommune.

Alle eierne har en geoparkkontakt og geoparken inviterer til årlige møter med hovedkontaktene.

UNESCO GLOBAL GEOPARK SIDEN NOVEMBER 2015

Gea Norvegica Geopark IKS (heretter Geoparken) har siden 2006 vært medlem av Global Geoparks Network (GGN). Alle medlemmer i GGN er fra 2015 del av nyopprettede UNESCO Global Geoparks. Vi er dermed blitt del av en eksklusiv «familie», bestående av Man and Biosphere Reserves (1971), Word Heritage Sites (1972) og UNESCO Global Geoparks.

Geoparkens planer og ambisjoner følger av selskapsavtalen og i strategien. En global geopark er ikke et vernet område, men ivaretar sin geologiske naturarv og bruker denne i sin formidling og som utgangspunkt for ulike aktiviteter, i et levende samfunn.

Til grunn for alle aktiviteter i Geoparken ligger visjonen:

Gea Norvegica Geopark IKS skal

- formidle geologiske prosessers betydning for samfunnet.
- være et kompetansesenter for bærekraftig bruk av den geologiske naturarven
- tilrettelegge regionens geologiske attraksjoner
- synliggjøre regionens geologiske, historiske, kulturelle og økologiske kvaliteter
- bruke natur- og kulturarven til å styrke identitet og stolthet

Det går også fram av selskapsavtalen at Geoparken skal være en (UNESCO) Global Geopark.

Styret sier seg godt fornøyd med administrasjonens arbeid og utviklingen, samt med aktivitetsnivået, både når det gjelder informasjonsarbeidet, de godt besøkte guidede turene og undervisningen. Prosjektmidler fra Miljødirektoratet (Marin forsøpling) er et godt eksempel på hvordan geoparken kombinere læring og samfunnsnytte. Geoparkens årsplaner består av mange ulike aktiviteter, både i egen regi og i samarbeid med andre.

Gjennom aktiv deltagelse i det internasjonale nettverket og gjennom daglig leders rolle her, har Geoparken oppnådd stor synlighet og respekt.

Målene i strategiplanen er styrende for geoparkens aktiviteter og for å nå målene må økonomien være forutsigbar og robust. Styret og administrasjonen har hatt trykk på å styrke økonomien dette arbeidsåret, gjennom forhandlinger mot fast post på statsbudsjettet, og det er gledelig at arbeidet har lyktes i forhold til en ny post her for 2020.

1. Aktiviteter

Geoparken skal spre kunnskap om vår geologiske naturarv og sammenhengene mellom geologiske prosesser og vår eksistens. Alle aktiviteter som skjer gjennom geoparkens årsplaner henger sammen med dette uttrykket for visjonen, det være seg turer, foredrag, undervisning, utvikling av geopark-lokaliteter eller utarbeiding av trykksaker eller annet materiell.

Å bidra i utviklingen av et bærekraftig reiseliv er et mål for geoparken Det samarbeides med visit-selskapene i området, og geoparken er representert i Rådgivende utvalg for Jomfruland Nasjonalpark. Et bærekraftig reiseliv inkluderer gode vertskap, kommunikasjon, formidling og kunnskap; sentrale begrep i geoparkens virke.

1.1 Utdanning og kunnskapsformidling

Kunnskapsformidling er en av geoparkens kjernevirksomheter. Vi driver formidling i alt vi gjør, til et bredt spekter med konsumenter. I dette arbeidet er skolene svært sentrale, og i likhet med tidligere år har vi jobbet godt med disse i 2019.

Våren og forsommer er tradisjonelt høysesong for undervisning av skoleklasser i felt, og slik var det også i 2019. Med oss hadde vi skoler fra både innenfor og utenfor geoparkens grenser. Undervisningsopplegget er veletablert, og vi opplever at skolene som har vært ute med oss tidligere ofte spør om vi kan gjenta opplegg fra tidligere år. Samtidig utfordrer vi oss til å utvikle nye elementer i oppleggene, og skolene er gode testarenaer for å prøve ut disse. I 2019 har vi dessuten hatt geofagklasser fra videregående skoler i Arendal og Oslo på besøk. Disse kommer med egen buss og vi har således mulighet til å dekke flere områder på en dag gjennom et skreddersydd opplegg. I 2019 har vi samarbeidet godt med Lundhs larvikitt for å la disse elevene få et innblikk i naturstein-industrien

I forbindelse med prosjektet «Ren kyst i Gea Norvegica Geopark – Mer å rydde!» har vi i 2019 tilbudt klasser fra ungdoms- og videregående skoler fra hele geoparken å bli med ut i skjærgården å plukke marint avfall. Flere tonn søppel er blitt ryddet fra strandsonen i Vestfold og Telemark fylke, og prosjektet viser en tydelig holdningsskapende effekt. Under de såkalte aksjonsdagene blir ryddingen akkompagnert med aktiv naturveiledning, og siste aksjon for året ble holdt så sent som i desember. Skolene som er med får også tilbud om skolebesøk i forkant av aksjonen for å gi en bedre forståelse av miljøutfordringene elevene vil bli møtt med. Skolebesøkene har vært i samarbeid med Vitensenteret DuVerden i Porsgrunn.

Utover undervisning i videregående skole og grunnskolen, underviser geoparken også på oppdrag for institusjoner for høyere utdanning. I 2019 har vi undervist 130 elever fra Universitetet i Sør-Øst Norge (USN) i felt. Geoparkens kompetanse kombinert med våre lokaliteter er ideelt for en praktisk tilnærming til geologi på universitetsnivå.

1.2 Publikasjoner

Det er utviklet brosjyrer fra ulike lokaliteter, samt temabrosjyrer. De ulike brosjyrene er tilgjengelig i Geoparkens informasjonssenter, på kommunenes servicesentre, hos Geoparkpartnere, visitselskapene, samt andre samarbeidspartnere. Alle brosjyrer er også tilgjengelig på Geoparken nettside, geoparken.no.

1.3 Publikumsturer

Hver sesong tilbys guidede turer i geoparken for lokalbefolkning og besøkende. Tema for turene spenner fra geologi og naturhistorie til kultur og byvandring. Det blir trykket et eget turprogram som er tilgjengelig på kommunenes servicesentre, bibliotekene, hos turistaktører og partnere. Turene blir i tillegg annonsert på kommunenes og fylkeskommunenes hjemmesider og promotert på egne nettsider og på Facebook.

Gode, lokale guider er viktige for å at vi kan ha et godt og variert turprogram. Det utbetales et honorar pr. guidet tur. Guidene har ulik bakgrunn og fokuserer på tema de kjenner fra før. Vi har årlig møter med guidene og gir faglig oppfølging innenfor geoparkens temaer.

Flere turer er også i samarbeid med andre arrangører, som for eksempel «Kittelsen i Nasjonalparken» på Jomfruland. I tillegg har vi en del bestilte turer og vi deltar ofte på andre arrangementer som foregår i geoparkområdet.

På flere av turene er det stort spenn i alder på deltagerne. Vi får gode tilbakemeldinger på at formidlingen på turene treffer både barn og voksne, noe som er veldig viktige og hyggelige meldinger å få. Det er noen turer som er mer populære for barnefamilier enn andre, og når vi er klar over at det kan være en del barn og unge blant deltagerne, prøver vi å stille med en ekstra guide.

I april var vi vertskap for 40 gjester via en britisk turoperatør. De var fem døgn her i området, vi guidet i fire fulle dager og fikk svært gode tilbakemeldinger. Vi har allerede fått bestilling på en tilsvarende tur i 2020.

1.4 Andre arrangementer

«EGN week» arrangeres i alle EGN geoparkene årlig i løpet av to uker i mai/juni. Vi legger flere av våre turer eller andre arrangementer i løpet av denne «uken». Det blir også fokusert ekstra på geoparknettverket i denne perioden.

I samarbeid med Vekst i Grenland (ViG) og Vitensenteret DuVerden, utarbeidet geoparken en ny utstilling om sjeldne jordartsmetaller (REE), deres bruksområder og den stadig økende etterspørselen. Dette for å forkalre innbyggerne det mye omtalte mulige industrieventyret på Ulefoss. Fensfeltets potensiale for fullskala utvinning av disse metallene og den tilhørende næringskjeden knyttet til produktforedling, er noe av det man kan lære mer om i utstillingen, som kan sees på vitensenteret i Porsgrunn.

Vi har i 2019 også samarbeidet godt med Porselensmuseet (Telemark museum). Flere arrangementer har blitt holdt i samarbeid med dem, deriblant «vedfyrt» og «geologiens dag». Våren 2019 ble det også et gjensyn med «geopub» på Folque pub i Skien, der tilhørerne fikk et to timers foredrag om ulike naturkatastrofer på internasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

Andre viktige, godt besøkte foredrag/arrangement der vi har bidratt og som ikke er del av det ordinære turprogrammet:

- Fyrets dag (Langesund/Langøya)
- Deltagelse i paneldebatt om «Vårt forhold til Havet!
- Innlegg på «nabomiddag» på kulturhuset «Bølgen» i Larvik
- Kom deg ut dagen med DNT – Gorningen Siljan
- Stand på flere arrangementer for ungdom/studenter i Porsgrunn
- Ulike foredrag i inn- og utland om geoparknettverket. Spesielt fokus på geoparkene og FNs bærekraftsmål.

1.5 Prosjekter

Geoparken sitter i Rådgivende utvalg i Jomfruland nasjonalpark, og her er det også igangsatt et arbeid rundt skilting og felles kommunikasjon.

Geoparken søkte og fikk på nytt midler fra Miljødirektoratet fra deres store post «Marin forsøpling». Vi jobber fortsatt med dette som skoleprosjekt, se mer under 1.1.

Flere prosjekter er i gang når det gjelder utvikling av lokaliteter, i samarbeid med eierkommunene. Her kan nevnes: utviklingen av besøksenter på Rakke, ferdigstilling av Gruvestien i Nome, «tidslinje» med Bamblefeltets bergarter i Langesund, utviklingen av geoparklokalitet på Løvøya i Porsgrunn der grunnstoffet thorium ble oppdaget i 1820-åra.

2. EGN / GGN og Internasjonalt og nasjonalt nettverkssamarbeid

Norske UNESCO Globale geoparker sorterer under Nærings- og fiskeridepartementet og ansvaret for geoparker er delegert til Norges geologiske undersøkelse. Norsk komitee for geoparker og geoarv, ledet av NGU, utøver kontakten mellom UNESCO og de norske geoparkene. Daglig leder sitter i komiteen, som møtes to ganger i året og har løpende kontakt om aktuelle saker. Komiteen har opprettet «Norske geoparker» som blant annet skal fungere som et springbrett for nye søkere til UNESCO Global Geoparks

Norske parker er en paraplyorganisasjon for ulike parker (nasjonal-, regional- og andre parkinitiativer). Selv om geoparkene ikke formelt er medlemmer, deltar vi i ulike sammenhenger, som på konferanser og seminarer. Dette er en viktig nasjonal nettverksarena. Det er årlig kontakt mellom geoparkene og Norske parker.

European Geoparks Network (EGN) har to årlige møter med obligatorisk deltagelse. Geoparkens administrasjon har deltatt på begge møter. Kristin Rangnes og Ingeborg Klepp er faste delegater til EGN. Vårens møte var i Swabian Alp i Tyskland og høstens møte var i forbindelse med den europeiske konferansen for UNESCO Globale Geoparker i Sierra Norte de Sevilla Geopark i Spania. Geoparken holdt to foredrag på denne konferansen.

Daglig leder i Geoparken ble valgt til koordinator i EGN for to år i 2018 og er leder av den rådgivende komiteen for EGN, Advisory Committee.

Daglig leder er også kasserer i GGN og medlem av GGN Executive Board. De månedlige møtene i GGN Executive Board foregår enten som Skypemøter eller i forbindelse med andre internasjonale møter/kurs/seminarer.

I UNESCO-programmet for geoparker behandles saker som nye søknader og revalideringer av UNESCO Global Geoparks Council. Daglig leder i Geoparken er medlem i dette rådet (funksjonstid: 2016-2019). Møtene er årlige og avholdes i forbindelse med de årlige geoparkkonferansene.

Daglig leder foretok to «geopark missions» i forbindelse med nye geoparksøkere eller revalideringer (Spania og Filipinene). Mona Holte besøkte et aspirerende område i Finland, som rådgiver i forkant av deres UNESCO-søknad.

Daglig leder deltok på pressekonferanse på Europas største reiselivsmesse, ITB i Berlin. Geoparken deltok også på selve messen på stand sammen med andre globale geoparker. For å markedsføre området vårt, deltok også Mette Lilleberg fra Visit Telemark på messen.

Det internasjonale samarbeidet er kompetansebyggende for geoparken, i tillegg er en stor del av ekstra reiseutgifter i forbindelse med internasjonale verv dekket av nettverket.

3. Representantskap og styre

Geoparkens representantskap har avholdt to ordinære møter i 2019.

Geoparkens styre har avholdt seks møter i 2019.

I forbindelse med arbeidet med styrket finansiering har styreleder organisert møter med ulike politikere og med Stortingets Næringskomite. Daglig leder deltok også på disse møtene.

Styret følger opp administrasjonens arbeid og geoparkens aktiviteter i henhold til strategien.

4. Geoparkens økonomi

Regnskapsresultatet viser et overskudd på kr. 680 348 i forhold til budsjettet. Det unormalt store overskuddet har følgende årsaker: en ansatt jobbet noe redusert i første halvår og sluttet 1. august. I tillegg ble en annen medarbeider fullt sykemeldt i tre måneder.

Driftsutgiftene i 2019 var på kr. 5 079 185, mens det vedtatte budsjettet var på kr. 5 005 000.

Inntektene ble høyere enn budsjettet på grunn av prosjektmidler (300 000 fra Miljødirektoratet Marin forsøpling) og inntekter fra guidetjenester.

Styret foreslår at overskuddet for 2019, kr 680 348, tilføres disposisjonsfondet¹.

5. Arbeidsmiljø, ytre miljø og likestilling

I administrasjonen er det tre kvinner og to menn, etter 1. august, to kvinner og to menn. I styret er det i 2019 slik kjønnsfordeling: tre menn og to kvinner, vara er en mann og en kvinne.

Arbeidsmiljøet er godt og det er generelt et lavt sykefravær. Imidlertid ble det en langvarig sykemelding i år, denne var uavhengig av forhold på arbeidsplassen.

Selskapets aktiviteter forurenses ikke det ytre miljø, og det er fokus på bærekraft, både i hvordan egne aktiviteter utøves og i hvordan vi skal forvalte vår naturarv.

¹) Geoparken har et årlig tilskudd fra eierne. I Geoparkens første driftsår ble det avsatt midler i et disposisjonsfond. Dette fondet har tidvis vært brukt til økt aktivitet i Geoparken. Det forutsettes at disposisjonsfondet i fremtiden skal anvendes til økt aktivitet og utvikling av Geoparken, noe som vil redusere verdiene i fondet.

6. Utsiktene

Forutsigbar finansiering, spesielt i forhold til kravene som stilles til en UNESCO Global Geopark, er fortsatt en viktig utfordring for Geoparken. Målet er å sikre minst en stilling til i administrasjonen, samt å få dekket utgifter til medlemskap i nettverket over statsbudsjettet. I november 2019 ble det kjent at det er opprettet en post til geoparkene på Næringsdepartementets budsjett fra 2020. Vi må nå jobbe for at dette er en post som blir med videre i framtidige statsbudsjett og at disse midlene bidrar til å øke aktiviteten lokalt.

2019 var det siste året med to eierfylker. Ny selskapsavtale er på plass, gjeldende fra 1.1.2020. Geoparken vil sørge for å opprettholde synlighet og attraktivitet hos alle eierne i den nye eierstrukturen og følge opp ideer og innspill.

Geoparken søker alltid å styrke egen synlighet og øke kunnskapen om hva geoparker generelt er, noe som er krevende. Vi ser behovet for å satse enda med på synliggjøring i tiden som kommer, både når det gjelder arrangementer, men også når det gjelder sosiale medier/nettsider. Vi ser også utfordringer knyttet til gode geoparkguider, vi må gjøre en innsats for å sørge for ettervekst i vårt guidenettverk.

FNs bærekraftsmål og Agenda 2030 er blitt enda mer sentrale gjennom 2019 og trekkes nå fram i omtrent alle sammenhenger. Som del av UNESCO har geoparknettverket jobbet med vår rolle, ansvar og muligheter innenfor mål og bidrag til måloppnåelse. Dette vil også være en sentral del av Geoparkens strategi og aktivitet framover

Vi vil også hele tiden jobbe med målet om å beholde «grønt kort» i det globale nettverket. Geoparken skal sørge for å imøtekomme de anbefalingene som framkommer i revalideringsbrev fra UNESCO for å nå dette målet.

ÅRSBERETNING 2019 FOR GEA NORVEGICA GEOPARK IKS

Kristin Rangnes
Daglig leder, Gea Norvegica Geopark IKS

Porsgrunn 09.03.2019

Styret anbefaler årsberetningen godkjent.

For
Gea Norvegica Geopark IKS' styre:

Sigvald O. Hansen
Styreleder

Kari-Lise Rørvik
Styremedlem

Erling Kvalsheim
Styremedlem

Signy Gjærum
Varamedlem

Gea Norvegica Geopark

Gea Norvegica UNESCO Global Geoparks strategi for perioden 2020-2024

Gea Norvegica geoparks visjon, formål og mål går fram av selskapsavtalens paragraf 4:

§ 4 Formål og ansvarsområde

Selskapet har som formål, gjennom en felles organisasjon, å tilrettelegge og forestå en god og informativ presentasjon av områdets geologiske naturarv. Dette omfatter også å vise sammenhenger mellom geologisk mangfold og betydningen dette har for menneskene i dag, i fortid og i framtid (herunder biologisk mangfold, miljøforhold, samfunnsutvikling, kultur, jordbruk, utnyttelse av geologiske naturressurser m.m.). Gea Norvegica Geopark har følgende visjon og hovedmål:

Visjon: Gea Norvegica Geopark skal spre kunnskap om vår geologiske naturarv og sammenhengene mellom geologiske prosesser og vår eksistens.

Overordna mål:

Gea Norvegica Geopark skal være en UNESCO Global Geopark og skal:

- **Formidle geologiens betydning for samfunnet.**
- **Arbeide for bærekraftig bruk av den geologiske naturarven.**
- **Tilrettelegge regionens geologiske attraksjoner**
- **Synliggjøre regionens geologiske, historiske, kulturelle og økologiske kvaliteter.**
- **Bruke natur- og kulturarven til å styrke identitet og stolthet.**

Geoparkens innbyggere skal vite at de bor i en geopark, vite hva geoparken står for og gjør, og gjennom dette få ny kunnskap og forståelse om sitt miljø og historie, med grunnlag i den lokale geologiske historien.

Verdier som skal styre virksomheten

- Mangfold
- Tverrfaglighet
- Samfunnsnytte
- Opplevelse

En UNESCO Global Geoparks aktiviteter knyttes opp mot tre hovedområder:

- *God forvaltning av geologisk naturarv,*
- *Geoturisme (bærekraftig næringslivsutvikling, reiseliv),*
- *Undervisning/formidling*

Samtidig skal en geoparks kulturhistoriske og biologiske arv inngå i formidlingen.

God kunnskap om geoparken lokalt vil styrke alle de tre hovedområdene. Samarbeidspartnere innen reiseliv spesielt og næringsliv generelt som vet mer om hva geoparken er og tilbyr, vil bety mye for geoparkens synlighet. Mer kunnskap gir økt lokal stolthet over å bo i en UNESCO Global Geopark.

Samarbeid er særdeles viktig om målene skal oppnås. Med fire ansatte er det åpenbart at ikke alle relevante fagområder dekkes internt, for eksempel har vi ikke reiselivskompetanse eller personer med kulturhistorie i fagkretsen i personalet. Det har stor betydning at kompetanse som er hos eierne kan benyttes av geoparken, noe som også fungerer.

I 2017 ble Geoparken revalidert for tredje gang og det nye grønne kortet kommer med noen anbefalinger for neste fireårsperiode. Anbefalingene er overkommelige og ved å følge opp disse vil vi legge et godt grunnlag for revalideringen i 2021. Det er ikke noen av anbefalingene som vil medføre store endringer i måten vi driver geoparken vår på.

Basert på tidligere strategidokumenter, er aktiviteten i hovedsak konsentrert om to områder: undervisning og næringsutvikling. Følgende aktiviteter opprettholdes og videreutvikles: guidede turer, ulike foredrag, oppfølging av pågående prosjekter, innhente midler til nye prosjekter, forpliktelser i det globale nettverket etc. Det samme gjelder utvikling av informasjonsmateriell, som skilt, brosjyrer, nettidere og andre digitale løsninger, samt at vi følger med på hva som skjer med vår geologiske naturarv i forhold til forvaltning.

NYE FORUTSETNINGER

Geoparken ble etablert i 2006, men aktiviteten skjøt ikke skikkelig fart før 2009/2010. I 2015 ble en viktig milepæl nådd med etableringen av UNESCO Global Geoparks.

Med dagens finansiering består administrasjonen av 3,5 ansatte. Dette er etter en reduksjon av en stilling med 50 %, noe som påvirker den lokale aktiviteten. Innenfor dagens ramme er det ikke forsvarlig å øke bemanningen. Målet om en styrket økonomi både gjennom at deltagere betaler for aktiviteter arrangert av Geoparken, søknader på relevante prosjekter og arbeid mot midler over statsbudsjettet, ligger fast. Praktiske løsninger for å kunne ta betalt for flere arrangementer vurderes fortløpende i styret, det er en rask utvikling innen tekniske løsninger for slik betaling.¹

Etter kommunesammenslåingen mellom Larvik og Lardal er det nå sju eierkommuner, men det er samme tilskudd fra kommunene som tidligere. I løpet av strategiperioden vil det også bli bare et eierfylke – Vestfold og Telemark fylke. Det er foreslått endringer i Selskapsavtalen, blant annet med at det nye fylket får to representanter i representantskapet. Det blir viktig for geoparken å samspille med alle eierne i den nye strukturen, noe vi mener skal gå utmerket. Det er også spennende sammenslåinger innen reiseliv, med Visit Vestfold, som inkluderer Visit Larvik, og Visit Telemark som nå Visit Grenland er en del av. Vi avventer om det kan bli nye endringer i den nye fylkesstrukturen.

Det er også endringer innen selve reiselivet, med krav om mer bærekraftige reisemål, reisemåter, mat som tilbys og lignende. Her må vi følge opp og tilby som vi gjør, levere gode produkter innen kunnskapsbaserte aktiviteter.

Kontor- og besøkssenteret i Porsgrunn rommer kontorer for administrasjonen, samt et lite, men svært fleksibelt læringscenter. Læringscenteret må videreutvikles og gjøres kjent for ulike grupper i

¹ Regnskapsmessig vil betaling fra enkeltpersoner føre til mye mer arbeid for regnskap hos VFK, som kjører regnskap, lønn etc for geoparken, uten ekstra kostnad for oss.

området.

Etter etableringen av UNESCO Global Geoparks legges det enda mer vekt på å dokumentere videreutvikling og framdrift i fireårsintervallene. Det er også et økende fokus på i hvilken grad geoparken drives etter prinsipper om bærekraft, i vid forstand. Under UNESCOs generalkonferanse i 2015 ble FNs «2030 Sustainable development goals – 17 goals to transform our world» (bærekraftsmålene) (<http://en.unesco.org/sdgs>) vedtatt. Geoparkenes aktiviteter kan inngå i flere av disse målene, og dette kommer til å bli en del av den årlige rapporteringen til geoparknettverket og fireårsrapportene til UNESCO. På bakgrunn av dette kan vi forvente enda mer krevende framtidige revalideringer og at det grønne kortet kanskje kan bli vanskeligere å oppnå. For eksempel har vi sett at anbefalinger om mer undervisning/formidling rundt miljøfag, geofarer og klimaproblematikk er gitt geoparker som er revalidert.

Økt globalt fokus på miljø og på naturvitenskap passer svært godt inn i geoparkenes strategiplaner. Perspektivet på nettopp bærekraft og naturfag er allerede forankret lokalt i vår geopark og gjenspeiles i våre aktiviteter. UNESCO har utgitt en egen brosjyre med tema Geoparkene og bærekraftsmålene. Flere av målene med undertemaer (eksempelvis: *God undervisning for alle, Folkehelse, Klimaendringer, Likestilling, Rent vann og hav, Lokal næringsutvikling og bærekraftig reiseliv, Internasjonal nettverksbygging*), er åpenbare områder som samspiller direkte med UNESCO Globale Geoparkers målsettinger og, som det går fram av strategien, vår egen geopark har som arbeidsområder.

Anbefalingene etter revalideringen tas opp i strategiplanen og i handlingsplaner fra 2018. Tema som må jobbes med vil være

- "Masterplan" som inneholder noe om hvordan vi er organisert i forhold til natur- og kulturarv her i landet (forvaltning/vern) og som beskriver hva vi har av verneområder innenfor geoparken
- Mer synlig formidling som fokuserer på sammenhengene mellom natur – kultur – menneske.

Når det gjelder undervisning og tilbud fra geoparken knyttet opp mot læringsmålene må vi sette oss inn i de nye fagplanene for skolen, disse planene er nylig blitt publisert.

Geoparken kontaktes av selskaper som tilbyr ulike pakker innenfor reiseliv og undervisning. Eksempler på dette er firmaer som organiserer camp schools for kinesiske barn og ungdommer og reiseselskaper som selger typiske geoturisme turer. Slike interessenter er viktige å møte og kunne tilby opplegg for.

SATSINGSOMRÅDER

Hovedvirksomheten i geoparken er formidling av geologi og generell naturkunnskap, også sett i sammenheng med lokal historie, kultur og samfunnsutvikling (eksempelvis bosetting, byutvikling, industri i sammenheng med geologiske ressurser). Felles for de to satsingsområdene *undervisning* og *næringsutvikling*, er at det er denne virksomheten som er et sentralt middel for å nå målene.

Undervisning:

Fra selskapsavtalen: formidle geologiens betydning, tilrettelegge regionens geologiske attraksjoner, synliggjøre de geologiske, historiske, kulturelle og økologiske kvalitetene og bruke natur- og

kulturarven til å styrke identitet og stolthet.

Geologi kan best læres i kombinasjon med uteundervisning og dette skaper en unik arena for tverrfaglig undervisning og for mulighetene til å vekke realfagsinteresse. Realfagskompetanse er viktig for fremtiden, og geologisk kunnskap trengs for videre utvikling av Norges energikilder, mineraler som trengs i samfunnet, forvaltning av ulike ressurser, hvordan vi skal bygge og bo. Med de personalressursene som geoparken har til rådighet, forsøker vi å tilby opplegg som kan benyttes av skolene selv. Dette er spesielt hensiktsmessig på de lavere trinnene. Alle opplegg må knyttes til gjeldende lærerplaner og kompetansemål. Det vil også være viktig med oppmerksomhet rundt andre retningslinjer fra Utdanningsdirektoratet, eksempelvis tverrfaglighet.

Når skoler henvender seg til geoparken med ønske om undervisning, stiller vi opp i den grad vi kan. Henvendelsene er for en stor del uteundervisning, men vi har også undervisning inne og ser at kombinasjonen gir best utbytte.

Skoler innenfor geoparkens sju kommuner samt videregående skoler i Telemark og Vestfold betaler ikke for undervisningen. Unntatt herfra er private skoler, som betaler noe. Geoparken har også ekskursionsjoner for Universitetet i Sørøst Norge, disse oppleggene tas det betalt for. Det er over 100 offentlige skoler innenfor geoparkens virkeområde, så det sier seg selv at personalsituasjonen er en begrensende faktor, siden all undervisning gjøres av de ansatte geologene (inkludert daglig leder).

Hva skal vi gjøre?

- Læringsopplegg for de viktigste lokalitetene i geoparken. Disse skal være tilgjengelige digitalt og må kunne brukes både med og uten videre støtte fra Geoparken. Ulike animasjoner kan illustrere geologiske prosesser, til dette må vi regne med behov for ekstern bistand.
- Oppleggene kan egne seg for og tilpasses ulike skoletrinn, basert på at kompetansemål oppgis i bolker i lærerplanene.
- Kurs for lærere for å øke geologisk kunnskap. Kurs må være knyttet til oppleggene som utvikles rundt geoparkens lokaliteter. I samarbeid med eierkommunene må vi forsøke å finne anledninger der lærere fra flere skoler er samlet og hvor et slikt kurs for eksempel kan være ett av flere valg. En mer tidkrevende løsning er å samle interesserte lærere på hver skole.
- I alle kommunene kan det også lages opplegg tilpasset lokal geologi og historie (jfr. opplegg i Bamble kommune 2013), men dette må skje i samarbeid med skoleledelsen.
- Bruke geoparkens læringscenteret på Porselensfabrikken aktivt som tilbud mot skole. Den fleksible utstillingen har også potensiale til videreutvikling.

Basert på erfaringene fra Bamble-prosjektet og i samsvar med læreplaner, økes interessen for lokale opplegg når de har preg av tverrfaglighet. Naturfag, selv om hovedvekten er på geologi, i samspill med lokal historie og kultur øker mulighetene for at skolene tar oppleggene våre i bruk. Dette kan utvikles til en nasjonal modell, og Geoparken kan være ledende innen slik formidling til skolene. Det er viktig å ha Geoparkens visjon om å styrke identitet gjennom økt kunnskap om eget bosted med i planer rundt undervisningen.

Næringsutvikling:

Fra selskapsavtalen: Formidle geologiens betydning for samfunnet, arbeide for bærekraftig bruk av den geologiske naturarven, tilrettelegge regionens geologiske attraksjoner, synliggjøre regionens geologiske, historiske, kulturelle og økologiske kvaliteter, bruke natur- og kulturarven til å styrke

identitet og stolthet.

Næringsutvikling vil for vår geoparks del hovedsakelig bety bidrag til økt turisme og bruk av området og gjennom dette aktivitet for ulike bedrifter. Geoparken driver egen attraksjonsutvikling, formidling og partnerutvikling. For perioden satses det på aktiviteter som fører til økt kjennskap til geoparken lokalt og nasjonalt, langs de samme linjer som man har jobbet etter de siste år. Men for å få volum på dette trengs en strategi for å øke kunnskap innen reiselivsrelaterte næringer.

Fagkunnskapen innen det lokale reiselivet finnes spesielt i de ulike visitselskapene. For å kunne bidra best mulig i det lokale reiselivet og utvikling av geoturisme, er det nødvendig og nyttig å knytte seg til disse fagmiljøene, gjennom aktivt medlemskap og deltagelse.

Geoparkpartnerne er en sammensatt gruppe og det må gjøre avtaler med partnere som ønsker å inngå et forpliktende samarbeid med Geoparken; til *felles* nytte. Den viktigste arenaen å samarbeide om er alt som handler om økt attraksjonskraft. Ulike aktører innen turisme, lokalmatmarked, overnatting, opplevelser – det er mange å velge blant, men det er viktig for geoparken med bærekraft og kvalitet. Geoparken kan også se på mulighetene for å søke midler til prosjekter innen stedsutvikling, reiselivsutvikling (grønt reiseliv, opplevelsesturisme etc.) for på den måten å bidra til økt kraft i lokal næringsutvikling.

Den store utfordringen er hvordan vi på best måte sprer kunnskap om Geoparken og våre aktiviteter, dernest hele tiden å tilby kvalitetsopplevelser som gjør at folk kommer tilbake for mer. En plan for god synlighet i alle kommunene må utformes sammen med kommunene. Den nye UNESCO logoen må brukes overalt. Vertskapsrollen må styrkes (samarbeidspartnere) for å utvikle et stabilt system for utplassering av informasjonsmateriell og som kontaktpunkter utenfor kontor/hovedbesøksenter.

Finansiering:

Den helt sentrale oppgaven i den langsiktige strategien er å sikre stabil finansiering på et høyere nivå enn pr. 2019. Dette påvirker flere av tiltakene og gjennomføringen av disse. Styret må jobbe mot nasjonale midler. Det må søkes et samarbeid med styre/administrasjon i andre norske UNESCO globale geoparker for å få til dette.

Selv om prosjektmidler ikke kan brukes til en langsiktig finansiering av faste stillinger i administrasjonen, er det likevel viktig å søke midler til prosjekter som passer inn og være med å finansiere utvikling og aktiviteter geoparken har og som følger av strategi og handlingsplan, eller på annen måte er tjenlig for geoparken.

Til strategiplanen utarbeider administrasjonen årlige handlingsplaner som framlegges for styret

Porsgrunn 21.10.2019

Styrets rullering av strategien for perioden 2020-2024 vedtas.